

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงพยาบาลเป็นสถานที่ให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยหายจากโรค ลดหรือ ไม่เกิดความพิการหรือการตาย แต่ในขณะที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลผู้ป่วยมีความเสี่ยง ต่อการได้รับเชื้อจากโรงพยาบาล เนื่องจากภาวะการเจ็บป่วยและการที่ภูมิคุ้มกันของร่างกายลดลง ทำให้ผู้ป่วยมีความไวต่อการได้รับเชื้อ (สุทธิพันธ์ สารสมบัติ, 2542) ทั้งเชื้อจากภายในและเชื้อจาก ภายนอกร่างกายผู้ป่วยมากกว่าคนปกติและยังอาจเป็นผู้แพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาลได้ นอกจากนี้ ในการตรวจวินิจฉัยหรือการรักษาด้วยอุปกรณ์ เครื่องมือทางการแพทย์ต่างๆ หากอุปกรณ์มีการปนเปื้อนเชื้อเนื่องจากการทำลายเชื้อหรือการทำให้ปราศจากเชื้อไม่ดีพอ ก็อาจจะนำเชื้อเข้าสู่ร่างกายผู้ป่วยได้โดยตรง (Keene, 1999) เพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อขณะที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล โรงพยาบาลทุกแห่งจะต้องมีการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ (Ayliffe, Fraiese, Geddes, & Mitchell, 2000) โดยอาศัยความร่วมมือ และประสานงานจากบุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ภายในโรงพยาบาล โดยเฉพาะพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ (Infection control nurse [ICN]) ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล

จากการศึกษาของศูนย์ควบคุมโรค (Centers for Diseases Control and Prevention [CDC]) ของประเทศสหรัฐอเมริกาในโครงการ The Study on the Efficacy of Nosocomial Infection Control (SENIC) พบว่า การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่มี ประสิทธิภาพนั้น จะต้องมียอดประกอบในการดำเนินงานที่สำคัญ 4 ประการคือ การมีระบบเฝ้า ระวังและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล การมีแพทย์ที่มีความรู้ด้านระบาดวิทยา การมีพยาบาล ควบคุมการติดเชื้อ 1 คนต่อจำนวนเตียงของโรงพยาบาล 250 เตียงและการมีระบบการรายงานการ ติดเชื้อในโรงพยาบาล โรงพยาบาลที่มีระบบการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ สามารถลดอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลลงได้ถึง 1 ใน 3 หรือประมาณร้อยละ 32 ของอัตราการ ติดเชื้อในโรงพยาบาล (Haley et al., 1985) ดังนั้นในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ในโรงพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ มีระบบเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล มีการกำหนดคณะ

ทำงานในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล โดยความร่วมมือและประสานงานของบุคลากรที่สำคัญประกอบด้วย แพทย์ที่มีความรู้ด้านระบาดวิทยาและพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ รวมทั้งควรมีระบบการรายงานการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่ถูกต้อง

การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล (Roy & Perl, 1997) เนื่องจากช่วยให้ทราบสถานการณ์หรือแนวโน้มของการติดเชื้อในโรงพยาบาล รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลจากการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลมาพิจารณากำหนดแนวทางในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ส่งผลให้อัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลลดลง นอกจากนี้ข้อมูลจากการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลสามารถใช้เป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพการบริการที่สำคัญของโรงพยาบาลอย่างหนึ่ง (Gaynes, 1997) อาจกล่าวได้ว่าการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลเป็นหัวใจของการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล (อะเคื่อ อุณหเลขกะ, 2542)

ข้อมูลจากการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้มาจากการสังเกตการติดเชื้อที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย บันทึกข้อมูลการติดเชื้อในแบบเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลและรายงานการติดเชื้อให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อแก้ปัญหา (Lee et al., 1998) ข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลจะต้องมีความครบถ้วน ถูกต้องตามความเป็นจริงและทันเหตุการณ์ (Harley, 1995; Harley, Gaynes, Aber, & Bennett, 1992; Scheckler et al., 1998) เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลเป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงต้องใช้เวลามากและต้องมี ICN จำนวนเพียงพอที่สามารถปฏิบัติงานเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลเต็มเวลาได้ จึงจะส่งผลให้การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลมีประสิทธิภาพ (Harley et al., 1985)

ประเทศไทยมีการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลเป็นเวลานาน แต่ยังพบปัญหาเกี่ยวกับ ICN มีจำนวนไม่เพียงพอในการดำเนินงาน วิจิตร ศรีสุพรรณ และคณะ (2537) ศึกษาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2534 พบว่า ICN มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอตามคำแนะนำของการศึกษาในโครงการ SENIC (Harley et al., 1985) คือ มีสัดส่วนของ ICN 1 คนต่อจำนวนเตียงมากกว่า 250 เตียง นอกจากนี้ยังพบว่า ICN ที่ปฏิบัติงานเต็มเวลามีน้อย จากปัญหาการขาดอัตรากำลังซึ่งปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีตำแหน่ง ICN (มนทกานติ ตระกูลดิษฐ์, 2536; สมพร สันติประสิทธิ์กุล, 2539) และ ICN ยังมีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลด้านอื่นๆ ด้วย เช่น เป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล เป็นผู้บริหารจัดการและป็นนักวิจัย เป็นต้น (Hoffmann, 1997) ทำให้ ICN ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเฝ้าระวังการติดเชื้อใน

โรงพยาบาลได้ครอบคลุมทุกหอผู้ป่วย ดังนั้น ICN จำเป็นต้องมีผู้ช่วยรวบรวมข้อมูลการติดเชื้อในโรงพยาบาล โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในประเทศไทยจึงมีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย (Infection control ward nurse [ICWN]) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่เฝ้าระวังการติดเชื้อในหอผู้ป่วยหรือให้ข้อมูลแก่ ICN เกี่ยวกับการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่เกิดขึ้นในหอผู้ป่วย (กองการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 2535)

ICWN ปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยโดยตรง จึงเป็นผู้ที่ทราบอาการและอาการแสดงของผู้ป่วย รวมทั้งผลการตรวจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยที่อยู่ในหอผู้ป่วยมากที่สุด การมี ICWN ช่วยให้การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลสามารถดำเนินการได้ครอบคลุมทุกหอผู้ป่วย แต่เนื่องจาก ICWN ต้องทำหน้าที่ให้การดูแลผู้ป่วย หากต้องรับผิดชอบเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล อาจเป็นการเพิ่มภาระการทำงานของ ICWN และการที่มี ICWN หลายคนทำหน้าที่เฝ้าระวัง คุณภาพของข้อมูลที่ได้จากการเฝ้าระวังอาจแตกต่างกัน เนื่องจาก ICWN บางคนยังไม่เคยได้รับการอบรมหรือได้รับความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวังและการวินิจฉัยการติดเชื้อในโรงพยาบาล อาจส่งผลให้ประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลต่ำ ทำให้ข้อมูลการติดเชื้อในโรงพยาบาลต่ำกว่าความเป็นจริง ดังการศึกษาของสุรชาติพิทย์ บัณฑิตยารักษ์ (2539) ศึกษาประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อของ ICWN ในโรงพยาบาลชลบุรี พบประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลร้อยละ 65.9 ของจำนวนครั้งของการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่พบโดยผู้เชี่ยวชาญ และการศึกษานอกระบบของณัฏฐ์ เรืองโรจน์, กิตติยา เตชะไพโรจน์, จุฑารัตน์ ไกรศรีวรรณ, และอาภากร สุปัญญา (2540) พบว่าการที่ ICWN ต้องขึ้นเวรบ้า-ดึก หรือหยุดติดต่อกันหลายวันหรือต้องเข้ารับการอบรม ทำให้การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลไม่ต่อเนื่อง ICWN วินิจฉัยการติดเชื้อในโรงพยาบาลไม่ถูกต้องเนื่องจากขาดความรู้ นอกจากนี้ยังพบข้อจำกัดเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบและเวลาที่ใช้ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของ ICWN รวมทั้งความสามารถที่แตกต่างกันของ ICWN แต่ละคน ทำให้ ICWN ไม่สามารถเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้เต็มที่ จึงจำเป็นต้องมีการประเมินประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของ ICWN เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินความสามารถของ ICWN ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล และค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล เพื่อพัฒนาศักยภาพของ ICWN (อะเคื่อ อุณหเลขกะ, 2540)

การที่ ICWN จะสามารถทำหน้าที่ติดตามเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้นั้น ICWN ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลเป็นอย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวินิจฉัยการติดเชื้อในโรงพยาบาล จึงจะทำให้ ICWN มีความเข้าใจ มีความพร้อมสามารถวินิจฉัยการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้ถูกต้อง (กมลพร น้อยคงคา และคณะ, 2533) นอกจากนี้

ความสำเร็จของการกระหายยอมเกิดจากความตั้งใจของบุคคลในการควบคุมปัจจัยต่างๆ ที่ขัดขวาง ยิ่งบุคคลมีความตั้งใจอย่างหนักแน่นมากเพียงใด แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมก็จะสูงขึ้น เนื่องจากบุคคลสามารถควบคุมปัจจัยต่างๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายตามที่ได้วางแผนไว้ (สุปรียา ต้นสกุล, 2539; Ajzen, 1988) ดังนั้น ICWN ต้องมีความตั้งใจที่จะทำการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลอย่างจริงจัง จึงจะทำให้ ICWN สามารถรวบรวม บันทึกและรายงานการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากความตั้งใจและความรู้ของ ICWN แล้ว ความสำเร็จอีกส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลมาจากการได้รับการสนับสนุน (กรองกาญจน์ สังกาศ, 2536; Chaudhuri, 1993; Soule & Huskins, 1997) เป็นการสนับสนุนจากผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถบังคับบัญชาให้บุคลากรปฏิบัติตามนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติ ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล และบริหารจัดการเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกหรือสนับสนุนอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล (Mehtar, 1995) สิ่งสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลจึงได้แก่ การบริหารจัดการ การอำนวยความสะดวกในการเฝ้าระวัง นอกจากนี้การที่ ICN ติดตามนิเทศให้คำแนะนำแก่ ICWN เกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจะช่วยส่งเสริมให้ ICWN สามารถเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กาญจนา เต็มศิริพันธุ์, 2539) การดำเนินงานเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลต้องอาศัยความร่วมมือและประสานงานจากบุคลากรและหน่วยงานต่างๆ ภายในโรงพยาบาล หากได้รับสิ่งที่ขัดขวางหรือไม่เอื้ออำนวยในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล ก็จะกลายเป็นปัญหาอุปสรรคซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการปฏิบัติงานและต่อความตั้งใจของบุคคลที่จะปฏิบัติงานนั้นๆ (Ajzen, 1988) ถึงแม้ ICWN จะมีความตั้งใจและความรู้ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลก็ตาม หากมีปัญหาอุปสรรคต่อการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล ICWN อาจไม่สามารถเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีแนวทางการดำเนินงานป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาลโดยมี ICN ร่วมกับ ICWN ทำหน้าที่เฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล โรงพยาบาลขอนแก่นเป็นโรงพยาบาลศูนย์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ขนาด 786 เตียง จำนวน 31 หอผู้ป่วยเริ่มดำเนินการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลตั้งแต่ พ.ศ. 2534 ปัจจุบันมี ICN 2 คน และมี ICWN หอผู้ป่วยละ 1-2 คน งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลจัดให้มีการประชุมวิชาการ เพื่อเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลแก่ ICWN และบุคลากรพยาบาลเป็นระยะ รวมทั้งมีการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลโดย ICWN

ทำหน้าที่รวบรวมสรุปข้อมูลการติดเชื้อในโรงพยาบาลทุก 1 เดือน ปี พ.ศ. 2540–2542 พบอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลคิดเป็น 2.50, 2.11 และ 1.87 ครั้งต่อผู้ป่วยจำหน่าย 100 รายตามลำดับ และประสิทธิภาพการเฝ้าระวังของ ICWN ในช่วงเวลาเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 56.7, 67.2 และ 87.5 ของจำนวนครั้งของการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่พบโดยผู้เชี่ยวชาญตามลำดับ (คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล, 2543) แม้ว่าแนวโน้มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของ ICWN จะสูงขึ้น แต่ยังพบว่า ประสิทธิภาพการเฝ้าระวังในบางแผนกยังคงต่ำอยู่ การรายงานอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลต่ำกว่าความเป็นจริงและล่าช้าทำให้ไม่สามารถป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลขอนแก่นจึงได้พัฒนาระบบเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล โดยกำหนดให้ ICWN รายงานการติดเชื้อในโรงพยาบาลในหอผู้ป่วยที่ตนปฏิบัติงานอยู่ให้ ICN ทราบภายใน 24 ชั่วโมง (วรภรณ์ ประทุมพันธ์, ติดต่อยังเป็นการส่วนตัว, 20 พฤษภาคม, 2543) โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2543 ซึ่ง ICN จะติดตามตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล โดยมุ่งหวังให้ได้ข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อนำไปดำเนินการแก้ไขปัญหาการติดเชื้อในโรงพยาบาลช่วยให้อัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลลดลง แม้ว่าโรงพยาบาลขอนแก่นจะมีการดำเนินการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลมาหลายปี แต่ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของ ICWN โรงพยาบาลขอนแก่น

ICWN เป็นกลจักรสำคัญในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล หาก ICWN มีความตั้งใจในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล จะทำให้ได้ข้อมูลการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่มีความถูกต้องครบถ้วนและเชื่อถือได้ การมีความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลทำให้ ICWN สามารถเฝ้าระวังการติดเชื้อได้ถูกต้อง และการได้รับสิ่งสนับสนุนจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะช่วยเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล และจากการทบทวนตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ความตั้งใจ ความรู้ และสิ่งสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล และศึกษาประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล ความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของ ICWN โรงพยาบาลขอนแก่น เพื่อได้ข้อมูลซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของ ICWN และใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือก ICWN เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตั้งใจ ความรู้ สิ่งสนับสนุน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย โรงพยาบาลขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย โรงพยาบาลขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจ ความรู้ และสิ่งสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลต่อประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย โรงพยาบาลขอนแก่น
4. เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของความตั้งใจ ความรู้ และสิ่งสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล

สมมติฐานการวิจัย

1. ความตั้งใจ ความรู้ และสิ่งสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย โรงพยาบาลขอนแก่น มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล
2. ความตั้งใจ ความรู้ และสิ่งสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย โรงพยาบาลขอนแก่น สามารถร่วมทำนายประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (descriptive correlational research) เพื่อศึกษาความตั้งใจ ความรู้ สิ่งสนับสนุน ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ ประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย รวมทั้งความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของความตั้งใจ ความรู้ และสิ่งสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลต่อประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลควบคุมการ

ติดเชื่อประจำหอผู้ป่วย โรงพยาบาลขอนแก่น รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2544

นิยามศัพท์

การเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาล หมายถึง การติดตามสังเกตการณ์การเกิดการติดเชื่อในโรงพยาบาลอย่างมีระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบลักษณะการเกิดและการกระจายของการติดเชื่อ สถานการณ์หรือแนวโน้มของการติดเชื่อในโรงพยาบาลรวมทั้งเหตุการณ์หรือสถานะที่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของการติดเชื่อในโรงพยาบาล ในการศึกษาการเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาลของพยาบาลควบคุมการติดเชื่อประจำหอผู้ป่วยประกอบด้วย การวินิจฉัยการติดเชื่อในโรงพยาบาล การบันทึกข้อมูลการติดเชื่อในโรงพยาบาลในแบบเฝ้าระวังการติดเชื่อและการรายงานข้อมูลการติดเชื่อในโรงพยาบาลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบทันที

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาล หมายถึง ความตั้งใจ ความรู้ รวมทั้งสิ่งสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาลของพยาบาลควบคุมการติดเชื่อประจำหอผู้ป่วย

ความตั้งใจในการเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาล หมายถึง ความพยายามของพยาบาลควบคุมการติดเชื่อประจำหอผู้ป่วยในการเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความตั้งใจในการเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาดำรงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้ในการเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาล หมายถึง การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาลและการวินิจฉัยการติดเชื่อในโรงพยาบาล ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความรู้ในการเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบสอบถามของกาญจนา เต็มศิริพันธุ์ (2539) และสิริพร ตียพันธ์ (2543) และเพิ่มเติมเนื้อหาโดยการศึกษาดำรงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สิ่งสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาล หมายถึง สิ่งส่งเสริมหรือเอื้ออำนวยให้การเฝ้าระวังการติดเชื่อในโรงพยาบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

การบริหารจัดการ การติดตามนิเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเฝ้าระวังการติดเชื้อใน โรงพยาบาล ประเมินโดยใช้แบบสอบถามสิ่งสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล ซึ่งผู้วิจัย ปรับปรุงจากแบบสอบถามของกาญจนา เต็มศิริพันธุ์ (2539) และสิริพร ดิยพันธ์ (2543) และเพิ่มเติม เนื้อหาโดยการศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล หมายถึง ความสามารถของ โรงพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วยในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล โดยใช้ แนวทางการประเมินประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของ CDC (1980) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบจำนวนครั้งของการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่ได้จากการเฝ้าระวังการติดเชื้อของ โรงพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วยกับผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของผู้วิจัยที่ได้จากการเฝ้าระวังในช่วงเวลาเดียวกัน โดยตรงกันทั้งชื่อ-นามสกุลของผู้ป่วยและตำแหน่งที่มีการ ติดเชื้อ ประเมินโดยใช้แบบบันทึกการติดเชื้อในโรงพยาบาลซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล หมายถึง สิ่ง ที่ขัดขวางหรือไม่เอื้ออำนวยให้การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขสิ่งที่ขัดขวางหรือไม่เอื้ออำนวยในการเฝ้าระวังการติดเชื้อใน โรงพยาบาลประกอบด้วย นโยบายของโรงพยาบาล ผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน แพทย์ การมอบหมายให้ทำ หน้าที่ ภาระงาน การพัฒนาพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย กระบวนการและเวลาที่ใช้ ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลและปัญหาอุปสรรคอื่นๆ ประเมินโดยใช้แบบสอบถามที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย (Infection control ward nurse [ICWN]) หมายถึง พยาบาลวิชาชีพหรือพยาบาลเทคนิคที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการควบคุมการ ติดเชื้อและทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลในหอผู้ป่วย ของโรงพยาบาลศูนย์ใน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข